

KA1 Learning mobility of individuals – School education, adult education and vocational education and training

Jurnal de proiect

Job-shadowing, Kontich, Belgia, 26-30 ianuarie 2026

Project code: 2025-1-RO01-KA121-SCH-000312613

În perioada 26-30 ianuarie 2026, am participat în calitate de profesor de limbi străine (franceză și spaniolă) la un *job-shadowing* în cadrul școlii neerlandofone Sint-Rita College din Kontich, Belgia. Kontich este o localitate situată la aproximativ 30 km de orașul Antwerpen, iar la școala catolică Sint-Rita studiază aproximativ 1700 de elevi cu vârste cuprinse între 12 și 18 ani (echivalentul claselor VI-XII în România) din localitățile învecinate. În ceea ce privește organizarea administrativă, cele 6 clase sunt grupate pe 3 niveluri, fiecare cu aparatul administrativ aferent (3 directori diferiți, coordonați de directorul general al instituției).

Încă din prima zi mi s-a explicat că birocrația este redusă în cadrul muncii profesorului, excepție făcând situația elevilor cu dificultăți de învățare, pentru care profesorul documentează toate mijloacele pe care le-a folosit pentru a sprijini elevul și analizează situația acestuia. Portofoliul elevilor cu dificultăți de învățare, precum și două portofolii cu tot ce s-a lucrat pe parcursul anului școlar (preluate de la câte doi elevi pentru fiecare nivel de studiu) se arhivează și constituie o formă de evaluare a profesorului în cazul inspecțiilor. Astfel, singurul indicator în evaluarea profesorului din Belgia este activitatea acestuia la clasă. Performanța elevilor nu reprezintă un indicator, iar participarea acestora la olimpiade și concursuri este un demers personal, susținut de familie.

Observația celor de 20 de ore în această școală mi-a permis să cunosc un sistem de învățământ bine organizat, unitar și eficient. Am fost întâmpinată cu un orar conceput în așa fel încât să însoțesc la ore pe cât mai mulți profesori de limbile franceză și spaniolă. Ritmul celor cinci zile a fost dinamic, iar în rândurile ce urmează mi-am organizat observațiile în jurul elementelor care mi-au atras cel mai mult atenția, devenind o adevărată sursă de inspirație pe care am împărtășit-o ulterior cu colegii mei.

Ritm dinamic – pe bicicletă spre școală și dintr-o sală de clasă în alta

Eram deja familiarizată cu preocuparea belgienilor pentru mediu, dar prima zi la școală mi-a confirmat faptul că protejarea mediului după mijloacele de care dispune fiecare individ este o politica națională și a devenit un reflex pentru cei tineri. Mi-a fost greu să ajung la intrare din cauza circulației de pe pista de biciclete. Imaginați-vă 1700 de elevi care se îndreaptă simultan spre școală. Traversarea pistei poate fi o misiune dificilă !

De altfel, ritmul lor școlar este unul foarte dinamic: elevii studiază zilnic începând cu ora 8:25 și până la ora 16:30. În acest interval orar, există două pauze de 15 minute și o pauză de o oră pentru a servi prânzul. În școli nu există cantină, iar elevii și profesorii își pregătesc zilnic un pachet pentru ora prânzului (un sandwich, de obicei), pe care îl servesc împreună cu colegii, socializând în curtea școlii sau în spațiile din afara acesteia.

Infrastructura școlară cuprinde 6 corpuri de clădiri (câte un corp pentru fiecare nivel de studiu) și permite atribuirea unei săli pentru fiecare doi profesori. Aceștia o amenajează împreună și își păstrează acolo materialele didactice. Elevii se deplasează deci dintr-o sală în alta, cu rucsacul în spate, în ritm relativ alert. Ei se află într-o dinamică fizică și socială care se dovedește a fi benefică, având în vedere tonusul lor. Astfel învață să se adapteze la noi spații și situații și interacționează cu mai mulți colegi pe parcursul unei zile.

Eficiență în trei pași: clase mici, lucru didactic în echipă și evaluare sistematică și unitară

Am constatat că un element important care duce la o bună desfășurare a orei de curs este numărul redus de elevi – în medie 20 de elevi într-o clasă (maximum fiind de 24 elevi). Numărul redus de elevi și numărul ridicat de ore de studiu acordat unei materii permite profesorului o interacțiune atât frontală cât și individuală. De-a lungul săptămânii petrecute printre ei, am observat că profesorul are timp să acorde lămuriri suplimentare elevilor, prin rotație, sau să observe ce au lucrat aceștia individual.

În privința conținutului de învățare, profesorii cu care am interacționat mi-au explicat că selectează și lucrează împreună, în echipă, la conceperea acestuia la începutul fiecărui an școlar. Altfel spus, întreaga echipă de profesori de o materie alege de comun acord un manual, selectează conținuturi din diverse surse sau le concep ei înșiși pentru portofoliul de lucru al

elevilor pentru anul școlar respectiv. Toți elevii din școală studiază deci după aceleași materiale didactice, indiferent de profesorii cu care lucrează. Această etapă de concepere a materialelor dedicate fiecărei clase asigură uniformitatea procesului de predare-învățare. În plus, profesorii de la aceeași disciplină au întâlniri săptămânale în cadrul cărora discută și adaptează materialele și metodele în funcție de eventualele blocaje. Tot atunci, aceștia identifică nevoile de formare și, prin rotație, delegă un profesor pentru a participa la o formare care să acopere o nevoie specifică. Ulterior, profesorul diseminează ideile și metodele învățate și le aplică împreună cu colegii.

Modul în care se realizează evaluarea a fost probabil ceea ce m-a inspirat cel mai mult la sistemul lor de învățământ. După fiecare secvență de conținut studiat și aplicat, elevii primesc un test scurt de 10 minute la începutul orei, care are ca scop verificarea cunoștințelor dobândite recent. Notele acordate formează o medie care constituie jumătate din nota finală a elevului. Pe parcursul unui an școlar, elevii dau aproximativ 20 de astfel de teste la o materie. Am asistat la teste de acest fel și am remarcat motivația și seriozitatea cu care le tratează elevii. Cealaltă jumătate a notei este examenul de final de modul pe care îl dau elevii la toate materiile studiate. Pentru acest examen subiectul unic este conceput de echipa de profesori de la disciplina respectivă.

Nota maximă acordată este 10 din 10 (nu există „puncte din oficiu”), iar dacă un elev ia o notă mică la un astfel de test, acestuia i s-a acordă o a doua șansă pentru a recupera conținutul respectiv. În scopul este de a-l sprijini pe elev să recupereze, profesorii elaborează inclusiv fișe cu greșeli frecvente și o legendă cu explicații suplimentare pe care elevul o consultă atunci când își vizualizează testul (de ex. profesorul subliniază o greșeală și o numerotează cu numărul corespunzător greșelii; elevul consultă fișa cu greșelile comune și recitește explicațiile din dreptul greșelii respective).

Limbile străine – o deschidere spre o carieră de succes

De asemenea, nu am putut să nu observ numărul mare de ore de studiu alocate limbilor moderne. În cadrul anumitor filiere de studiu, mi s-a spus că elevii studiază chiar și 3 limbi străine simultan, acestea constituind un atu important pentru majoritatea carierelor spre care se orientează. În Belgia neerlandofonă, prima limba străină este în general franceza, iar a doua engleza. A treia limbă este aleasă atât în funcție de preferințele elevilor, cât și în funcție de specializarea profesorilor existenți în școală. În ceea ce privește numărul săptămânal al orelor de studiu, 4 ore de studiu sunt alocate limbii 1 și 3 ore de studiu limbilor 2 și 3.

Numărul mare de ore se reflectă în competențele ridicate de comunicare în limbi străine ale elevilor, acestea fiind considerate un instrument important în dezvoltarea profesională a viitorilor adulți. De altfel, programa școlară nu include un număr foarte mare de materii, în așa fel încât fiecare materie beneficiază de aproximativ 3 ore de studiu săptămânal pentru a putea fi aprofundată. Având în vedere că numărul orelor de lucru la clasă ale unui profesor este de 20, acesta are deci în portofoliul său în jur de 5-6 clase.

Soluții de evitare a IA

Modul în care se raportează profesorii și elevii la tehnicile de comunicare și informare moderne arată un interes și un efort crescut pentru limitarea acestora. La început, aveam impresia că elevii au telefoanele mobile depozitate într-un loc special, dar spre sfârșitul sejurului, când o elevă s-a simțit rău, am observat că telefoanele erau în ghiozdanele lor și nu

erau utilizate decât în cazuri speciale. Nu am observat nici la elevi, nici la profesori reflexul de a consulta telefonul mobil. Acest lucru se datorează, în parte, și degrevării administrative: ei nu au de predat situații, iar activitatea lor este pur didactică.

Din interacțiunea cu profesorii pe marginea IA, am aflat că abordarea didactică s-a schimbat radical în ultimii 2 ani. În acest sens, învățământul din Belgia s-a întors la metodele tradiționale și caută permanent soluții pentru limitarea folosirii mijloacelor digitale. Am văzut la elevi manuale și caiete de lucru în format scriptic, iar profesorii predau la tablă și folosesc apoi varianta digitală a manualului ca suport de lucru. Astfel, în etapa de aplicare a cunoștințelor dobândite, elevii lucrează individual în caietele de lucru, profesorul le acordă sprijin la nevoie, iar corectarea se realizează prin afișarea răspunsurilor corecte în format digital. Astfel, elevii confruntă răspunsurile lor cu cele afișate de profesor și discută pe marginea greșelilor.

Odată cu dezvoltarea IA, tabletele puse la dispoziția elevilor au fost eliminate și de doi ani s-a revenit la abordarea tradițională – manuale și caiete de lucru. Elevii mi s-au părut, în general, foarte motivați să studieze. Sunt obișnuiți cu foarte multă muncă individuală, atât la aplicarea cunoștințelor la clasă cât și în documentarea pentru proiecte sau în cadrul ore de desfășurate în sala de studiu atunci când profesorii absentează și le transmit sarcini de lucru.

La niciuna dintre orele la care am asistat nu au fost folosite mijloace sau metode digitale. Dimpotrivă, profesorii au folosit jocuri interactive create de ei, cartonașe cu ajutorul cărora elevii au învățat prin joc. O activitate pe care am apreciat-o mod deosebit a fost lectura unei cărți (atât în clasă cât și acasă), în urma căreia elevii au fost organizați în echipe, iar fiecare avea, prin rotație, un rol – un elev identifica 5 citate din carte, un altul relaționa cartea cu o altă formă de manifestare artistică, un altul pune întrebări subiective pe marginea acesteia, iar un altul era moderator.

Am rămas profund impresionată de motivația elevilor, de răbdarea și implicarea lor în participarea la aceste activități care exclud utilizarea mijloacelor digitale. La o singură oră,

profesoara i-a felicitat pe elevi pentru modul eficient în care au lucrat, iar recompensa a fost posibilitatea de a juca un Kahoot în ultimele 5 minute din oră.

Evenimente școlare marcante și adaptarea ritmului școlar la nevoile vieții

Revenind la conținutul materialelor didactice, am observat că acestea sunt gândite în așa fel încât să servească nu doar disciplinei respective, ci și educației elevilor în sens larg. Pe lângă faptul că fiecare conținut se reflectă într-o sarcină actuală legată de viața de zi cu zi (ex. imperativul este exersat pentru a da sfaturi în realizarea unor fotografii reușite), acesta conține fie un mesaj psihologic subliminal adaptat vârstei, fie sfaturi legate de sănătate (protejarea împotriva bolilor cu transmitere sexuală, etc). Am constatat că școala încearcă să mențină contactul cu nevoile și interesele elevilor.

Nevoia de socializare și de distracție este integrată în context școlar. În săptămâna în care m-am aflat acolo, elevii din clasele terminale sărbătoreau *ultimele 100 zile de școală*. Este un eveniment de amploare care debutează cu o săptămână în care elevii se deghizează după o tematică anume și își petrec întreaga zi deghizați. Spre exemplu, într-una din zile, tema a fost alegerea unui personaj celebru al cărui nume începe cu inițiala numelui elevului. Din aceeași serie de evenimente, elevii iau masa împreună în sala de evenimente, joacă meciuri contra profesorilor și alte evenimente integrate în programul școlar.

Profesorii mi-au vorbit despre provocările pe care aceste evenimente le pot aduce, ele sunt menite să facă din școală un spațiu primitiv, unde este loc și de distracția pe care și-o doresc tinerii la această vârstă, sub supravegherea profesorilor.

La sfârșitul acestei mobilități m-am simțit cu un pas mai aproape de ceea ce consider un sistem de învățământ aproape de ideal, cu o abordare uniformă și cu un reglaj dinamic în pas cu provocările actuale. M-au impresionat devotamentul cu care își exercită profesorii meseria, spiritul lor de echipă și capacitatea de adaptare permanentă la provocările sociale și educaționale. La elevi m-a impresionat mai ales dorința de a învăța, manifestată nu doar prin întrebările puse la clasă, ci și prin interesul manifestat la sfârșitul orei, când cereau lămuriri de la profesor. Am întrebat de unde vine această motivație, iar răspunsul a fost: „Sunt elevi care, în general, nu au probleme în familie și învață pentru că își doresc să studieze mai târziu la

universitate”. Am avut impresia că au reușit, cumva, să activeze butonul motivației intrinseci a tinerilor și mi s-a părut o poveste de succes la care au contribuit familia, școala și societatea.